ПФУ ПЕНСІЙНИЙ ФОНД УКРАЇНИ
ГОЛОВНЕ УПРАВЛІННЯ ПЕНСІЙНОГО ФОНДУ УКРАЇНИ В ЧЕРНІВЕЦЬКІЙ ОБЛАСТІ

Інформаційний бюлетень

№8
2026 рік

СТРАХОВІ ВИПЛАТИ: ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ЗАСТОСУВАННЯ ЗАКОНОДАВСТВА

СОЦІАЛЬНИЙ ЗАХИСТ ПРАЦІВНИКІВ У РАЗІ ВИРОБНИЧИХ РИЗИКІВ

У разі нещасних випадків на виробництві або професійних захворювань особливо важливим є забезпечення належного соціального захисту громадян. Відповідно до законодавства, держава гарантує постраждалим працівникам або членам їхніх сімей низку страхових виплат і компенсацій.

Серед основних видів підтримки - одноразова допомога у разі стійкої втрати професійної працездатності, розмір якої залежить від ступеня втрати працездатності та визначається на основі мінімальної заробітної плати. Також передбачені щомісячні страхові виплати, які компенсують втрачений заробіток і розраховуються з урахуванням середньої заробітної плати потерпілого.

Особливу увагу приділено підтримці працівників, які тимчасово не можуть виконувати свої обов'язки або змушені перейти на легшу роботу. У таких випадках за ними зберігається середній заробіток, що дозволяє уникнути фінансових втрат.

Важливо, що держава забезпечує підтримку не лише самим постраждалим, а й їхнім родинам. У разі смерті працівника передбачено одноразову допомогу сім'ї, щомісячні виплати утриманцям, а також компенсацію витрат на поховання.

Окремі гарантії передбачені і для дітей, які народилися з інвалідністю внаслідок виробничих травм або професійних захворювань матері.

Всі страхові виплати щороку підлягають перерахунку з урахуванням економічних показників, що дозволяє підтримувати їх актуальний рівень.

Такі механізми соціального страхування є важливим елементом державної політики, спрямованої на захист працівників, підвищення безпеки праці та забезпечення гідного рівня життя у складних життєвих обставинах.

Якщо працівник постраждав на виробництві або отримав професійне захворювання – він має право на державну підтримку:

- одноразову допомогу
- щомісячні страхові виплати
- компенсації на лікування та реабілітацію

Це не просто допомога – це гарантія захисту вашого доходу та майбутнього.

Важливо пам'ятати: розмір виплат залежить від страхового стажу та заробітної плати.

Скільки виплачують працівнику після травми на виробництві?

У разі втрати працездатності держава виплачує:

- **одноразову допомогу (розмір визначається в залежності від ступеня втрати професійної працездатності із розрахунку 7 мінімальних заробітних плат, встановлених законом на день настання права на страхову виплату)**
- **щомісячні виплати - як компенсацію втраченого заробітку. Мінімальний рівень цих виплат - не менше мінімальної зарплати (при 100% втраті працездатності). Максимальний розмір - не повинен перевищувати чотири мінімальні заробітні плати.**

Це дозволяє зберегти фінансову стабільність навіть у складній ситуації.

Як підтримують потерпілого на виробництві під час лікування

Якщо після травми, отриманої на виробництві, працівник:

(Продовження на 2-й стор.)

(Продовження. Початок на 1-й стор.)

• тимчасово переведений на легшу, нижчеоплачувальну роботу – за ним зберігається середній заробіток на строк, визначений експертною командою з оцінювання повсякденного функціонування особи (перші 14 днів доплата здійснюється за рахунок коштів страхувальника, починаючи з 15 дня–за рахунок коштів соціального страхування)
• проходить професійне навчання або перекваліфікацію (якщо з часу встановлення ступеня втрати професійної працездатності минуло не більше одного року) – він отримує щомісячні страхові в розмірі середньомісячної заробітної плати протягом строку, визначеного для професійного навчання чи перекваліфікації.

Потерпілому та особі, яка його супроводжує, компенсується також вартість проїзду до місця лікування та/або реабілітації і у зворотному напрямку

Держава, дбаючи про соціальний захист працівників, у разі нещасного випадку на виробництві або професійного захворювання покриває не лише втрати доходу, а й витрати на відновлення.

Підтримка родини у разі втрати годувальника внаслідок нещасного випадку на виробництві або професійного захворювання

У разі смерті працівника його сім'я отримує:

• одноразову допомогу (у розмірі 40 розмірів мінімальної заробітної плати на день настання права на страхову виплату);
• одноразову виплату кожній особі, яка була на утриманні потерпілого або мала на це право (у розмірі 8 розмірів мінімальної заробітної плати);
• щомісячні виплати утриманцям (визначаються із середньомісячної заробітної плати потерпілого. Сума виплат кожній особі, яка має на них право, визначається шляхом ділення частини заробітної плати потерпілого, що припадає на цих осіб, на їх кількість. При цьому частка заробітної плати, що припадала на потерпілого, з розрахунку виключається;
• компенсацію витрат на поховання

Це фінансова підтримка для тих, хто залишився без близької людини.

Особлива увага — дітям

Діти, які народилися з інвалідністю, внаслідок травмування на виробництві або професійного захворювання матері під час вагітності:

• отримують щомісячні виплати до 18 або 23 років (якщо навчаються)
• до 18 років виплати їм здійснюються у розмірі державної допомоги дітям з інвалідністю, після 18 років – у розмірі середньомісячної заробітної плати, що склалася на території області (міста) проживання таких осіб, але не менше від середньомісячної заробітної плати в країні на день набуття права на виплату

Держава гарантує захист дітей навіть у найскладніших життєвих ситуаціях.

Чи змінюється розмір страхових виплат

Щороку страхові виплати:

• перераховуються
• індексуються
• зростають разом із економікою

Щомісячні страхові виплати підлягають перерахуванню щороку, з 1 березня, на коефіцієнт, що враховує показники зростання споживчих цін та середньої заробітної плати (доходу) в Україні.

Це дозволяє зберігати їх реальну вартість.

Соціальний захист починається з офіційної роботи

Щоб мати право на страхові виплати:

• працюйте офіційно
• перевіряйте сплату внесків
• дбайте про свій страховий стаж

Від цього залежить рівень вашого соціального захисту.

Ваша безпека — у ваших руках.

ДЕЯКІ ПИТАННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СОЦІАЛЬНИМИ ПОСЛУГАМИ ПОТЕРПІЛИХ ВНАСЛІДОК НЕЩАСНОГО ВИПАДКУ НА ВИРОБНИЦТВІ ТА ПРОФЕСІЙНОГО ЗАХВОРЮВАННЯ

Порядок організації надання деяких соціальних та медичних послуг потерпілим внаслідок нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 28.04.2023р. №438 визначає механізм організації надання деяких соціальних послуг, а саме соціальної послуги догляду вдома та/або соціальної послуги натуральної допомоги (далі - соціальні послуги) потерпілим внаслідок нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання (далі - потерпілі).

Потерпілим внаслідок нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання з урахуванням результатів оцінювання їх потреб у соціальних послугах, проведеного згідно із Законом України «Про соціальні послуги» можуть надаватися соціальні послуги відповідно до Класифікатора соціальних послуг, у тому числі

соціальна послуга догляду вдома та

соціальна послуга натуральної допомоги

згідно з державним стандартом та/або інші соціальні послуги (у разі необхідності).

Для надання соціальної послуги догляду вдома та натуральної допомоги необхідна наявність визначеної потреби в:

- **спеціальному медичному догляді та/або**
- **постійному сторонньому догляд, та/або**
- **побутовому обслуговування, та/або**
- **одатковому харчуванні, та/або**
- **предметах догляду за потерпілим.**

Така потреба визначається:

- **висновком лікарсько-консультативної комісії та/або**
- **медичним висновком про здатність до самообслуговування та потребу в сторонній допомозі, та/або**
- **витягом з рішення експертної команди з оцінювання повсякденного функціонування особи або випискою з акта огляду медико-соціальною експертною комісією (довідкою до такого акта огляду), та/або**
- **відповідно до індивідуальної програми реабілітації особи з інвалідністю (у разі її складення).**

Довідково: **Побутове обслуговування** - вид догляду, яким забезпечуються особи з інвалідністю (одинокі особи з інвалідністю у разі неможливості розміщення їх у будинках-інтернатах для громадян похилого віку та осіб з інвалідністю, пансіонатах ветеранів війни та праці) з вираженим або значним обмеженням життєдіяльності, значною залежністю від інших осіб у забезпеченні життєво важливих соціально-побутових функцій, не здатні до самообслуговування, оскільки мешкають у несприятливих соціально-побутових умовах (відсутність централізованого водопостачання, опалення, каналізації, громадського транспорту тощо);

постійний сторонній догляд - вид догляду, яким забезпечуються особи з інвалідністю із значно вираженою важкістю, функціональними порушеннями в організмі, обумовленими професійним захворюванням, травмою, що призводять до значного обмеження життєдіяльності, надзвичайною залежністю від постійного стороннього догляду, допомоги або нагляду інших осіб, неспроможні до самообслуговування (не можуть самостійно вживати їжу, користуватися туалетом, потребують допомоги під час прогулянок тощо);

спеціальний медичний догляд - вид догляду, яким забезпечуються особи з інвалідністю із значно вираженою важкістю, функціональними порушеннями в організмі, обумовленими професійним захворюванням, травмою, що призводять до значного обмеження життєдіяльності і потребують спеціальних медичних і санітарних процедур, постійного медичного догляду, щоденних, багаторазових медичних маніпуляцій в обсягах, передбачених стандартами надання медичної допомоги населенню та функціональними обов'язками медичного персоналу (ін'єкції, перев'язки, промивання порожнин тіла, катетеризація сечового міхура із введенням дезінфекційних засобів, накладення пов'язок хворим із пролежнями, масаж, лікувальна фізкультура тощо).

ЕТАПИ ОРГАНІЗАЦІЇ НАДАННЯ СОЦІАЛЬНИХ ПОСЛУГ ПОТЕРПІЛИМ

Уповноваженим органом системи надання соціальних послуг є виконавчі органи сільської, селищної, міської ради.

Потерпілий або його законний представник звертається до територіального органу Пенсійного фонду за призначенням страхових виплат з документами, в яких визначено потребу в соціальних послугах

Протягом 2 робочих днів

Територіальний орган Пенсійного Фонду розглядає документи, приймає відповідне рішення. Готує та надсилає уповноваженому органу повідомлення про надання потерпілому соціальних послуг

Протягом 5 робочих днів після отримання повідомлення

Уповноважений орган зобов'язаний забезпечити проведення оцінювання потреб потерпілого в наданні соціальної послуги догляду вдома та/або соціальної послуги натуральної допомоги соціальним менеджером/фахівцем із соціальної роботи/соціальним працівником

Соціальний менеджер/фахівець із соціальної роботи/соціальний працівник відвідує потерпілого за місцем його проживання, при цьому:

- **проводить оцінювання потреб потерпілого в наданні соціальної послуги догляду вдома та/або соціальної послуги натуральної допомоги**
- **подає перелік надавачів соціальних послуг, які надають соціальну послугу догляду вдома, із зазначенням місцезнаходження в адміністративно-територіальній одиниці проживання потерпілого;**
- **інформує про можливість отримання потерпілим щомісячної грошової компенсації за надання соціальної послуги догляду вдома членом його сім'ї або іншою особою та/або соціальної послуги натуральної допомоги, про їх розміри;**
- **складає акт оцінки потреб особи.**

Соціальна послуга догляду вдома надається потерпілому в один з таких способів (спосіб отримання послуги з догляду обирається потерпілим)**:**

✔ **юридичними особами, фізичними особами – підприємцями, які є надавачами соціальних послуг;**

✔ **фізичною особою, яка надає соціальні послуги з догляду без провадження підприємницької діяльності на професійній основі;**

✔ **шляхом виплати щомісячної грошової компенсації за надання соціальної послуги догляду вдома потерпілому членом сім'ї потерпілого або іншою особою.**

Розмір щомісячної грошової компенсації за надання соціальної послуги догляду вдома потерпілому членом сім'ї потерпілого та/або іншою особою, якому згідно з медичним висновком визначено потребу:

- **у медичному догляді, - становить розмір мінімальної заробітної плати, встановленої на день її виплати (8647 грн);**
- **у постійному сторонньому догляді, - становить половину розміру мінімальної заробітної плати, встановленої на день її виплати (4323,50грн);**
- **у побутовому обслуговуванні, - становить чверть розміру мінімальної заробітної плати, встановленої на день її виплати (2161.75грн).**

✔ **У разі коли потерпілі одночасно мають право на щомісячну грошову компенсацію за надання соціальної послуги догляду вдома відповідно до Постанови №438 та на допомогу та/або надбавку на догляд відповідно до інших актів законодавства, потерпілим за їх вибором надається щомісячна грошова компенсація за надання соціальної послуги догляду вдома відповідно до цієї постанови або допомога та/або надбавка на догляд відповідно до інших актів законодавства.**

✔ **Заява подається до територіального органу Пенсійного Фонду для проведення фінансування щомісячної грошової компенсації починаючи з місяця подання заяви.**

ПРО ОДНОРАЗОВУ ГРОШОВУ ДОПОМОГУ ЗА ШКОДУ ЖИТТЮ ТА ЗДОРОВ'Ю, ЗАВДАНУ ПРАЦІВНИКАМ ОБ'ЄКТІВ КРИТИЧНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ, ДЕРЖАВНИМ СЛУЖБОВЦЯМ, ПОСАДОВИМ ОСОБАМ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ ВНАСЛІДОК ВІЙСЬКОВОЇ АГРЕСІЇ РФ

Хто може мати право на одноразову грошову допомогу за шкоду життю та здоров'ю (стаття 1 Закону України від 20.03.2023 № 2980-IX)**:**

- **особи з числа працівників операторів критичної інфраструктури, їх філій, представництв,**
- **особи, постраждалі на об'єктах критичної інфраструктури,**
- **державні службовці,**
- **посадові особи місцевого самоврядування**

Умови для призначення одноразової грошової допомоги (відповідно до Закону України від 20.03.2023 № 2980-IX)**:**

- **якщо настала інвалідність або загибель (смерть) у зв'язку з пораненням, каліцтвом, контузією або внаслідок захворювання,**
- **пов'язаних з виконанням посадових (службових, професійних, трудових) обов'язків**
- **у період військової агресії російської федерації проти України в районах проведення після 24 лютого 2022 року воєнних (бойових) дій або в районах, що піддавалися після цієї дати бомбардуванням, авіаударам та іншим збройним нападам**

Право на одноразову грошову допомогу мають (стаття 1 Закону України від 20.03.2023 № 2980-IX)**:**

▶ **у разі встановлення інвалідності**

- **працівники операторів критичної інфраструктури, їх філій, представництв;**
- **державні службовці, посадові особи місцевого самоврядування;**
- **особи, постраждалі на об'єктах критичної інфраструктури.**

▶ **у разі загибелі (смерті) зазначених працівників – члени їх сімей:**

- **діти, у тому числі усиновлені, зачаті за життя загиблої (померлої) особи та народжені після її смерті, а також діти, стосовно яких загиблу (померлу) особу за її життя було позбавлено батьківських прав;**
- **один із подружжя, який пережив загиблу (померлу) особу;**
- **батьки (усиновлювачі) загиблої (померлої) особи, якщо вони не були позбавлені стосовно неї батьківських прав або їхні батьківські права були поновлені на час її загибелі (смерті);**
- **внуки загиблої (померлої) особи, якщо на момент її загибелі (смерті) їх батьки загинули (померли);**
- **жінка (чоловік), з якою (з яким) загибла (померла) особа проживали однією сім'єю, але не перебували у шлюбі між собою або в будь-якому іншому шлюбі, за умови що цей факт встановлено рішенням суду, яке набрало законної сили;**
- **утриманці загиблої (померлої) особи, визначені відповідно до Закону України "Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування".**

Довідково: Непрацездатними членами сім'ї вважаються:

1) чоловік (дружина), батько, мати, якщо вони є особами з інвалідністю або досягли віку 65 років, або пенсійного віку, передбаченого статтею 26 Закону № 1058;

2) діти (у тому числі діти, які народилися до спливу 10 місяців з дня смерті годувальника) померлого годувальника, які не досягли 18 років або старші цього віку, якщо вони стали особами з інвалідністю до досягнення 18 років.

Діти, які навчаються за денною формою навчання у загальноосвітніх навчальних закладах системи загальної середньої освіти, а також професійно-технічних, вищих навчальних закладах (у тому числі у період між завершенням навчання в одному із зазначених навчальних закладів та вступом до іншого навчального закладу або у період між завершенням навчання за одним освітньо-кваліфікаційним рівнем та продовженням навчання за іншим за умови, що такий період не перевищує чотирьох місяців), - до закінчення такими дітьми навчальних закладів, але не довше ніж до

(Продовження на 6-й стор.)

(Продовження. Поч. на 5-й стор.)

досягнення ними 23 років, та діти-сироти - до досягнення ними 23 років незалежно від того, навчаються вони чи ні;

3) чоловік (дружина), а в разі їх відсутності - один з батьків або брат чи сестра, дідусь чи бабуся померлого годувальника незалежно від віку і працездатності, якщо він (вона) не працюють і зайняті доглядом за дитиною (дітьми) померлого годувальника до досягнення нею (ними) 8 років.

До членів сім'ї , які вважаються такими, що були на утриманні померлого годувальника, відповідно до статті 36 Закону № 1058 відносяться особи, якщо вони:

1) були на повному утриманні померлого годувальника;

2) одержували від померлого годувальника допомогу, що була для них постійним і основним джерелом засобів до існування.

Розмір одноразової грошової допомоги за шкоду життю та здоров'ю, завдану працівникам об'єктів критичної інфраструктури, державним службовцям, посадовим особам місцевого самоврядування внаслідок військової агресії рф проти України:

1) особам з інвалідністю I групи - 800 тисяч гривень;
2) особам з інвалідністю II групи - 500 тисяч гривень;
3) особам з інвалідністю III групи - 200 тисяч гривень;
4) у разі загибелі (смерті) - 1 мільйон гривень.

Виплата здійснюється за рахунок коштів державного бюджету

Відшкодування витрат державного бюджету на виплату одноразової грошової допомоги за шкоду життю та здоров'ю здійснюється за рахунок стягнення цієї суми з держави-агресора відповідно до принципів і норм міжнародного права.

Призначення і виплата одноразової грошової допомоги за шкоду життю та здоров'ю особі, а у разі її загибелі (смерті) - членам її сім'ї, не здійснюються:

1) якщо загибель (смерть), поранення, каліцтво, контузія, захворювання, які призвели до інвалідності, є наслідком:

- вчинення особою кримінального або адміністративного правопорушення;
- алкогольного, наркотичного чи токсичного сп'яніння;
- навмисного спричинення собі тілесного ушкодження, іншої шкоди своєму здоров'ю або самогубства (крім випадку доведення до самогубства, встановленого судом);

2) у разі подання завідомо неправдивих відомостей для призначення і виплати одноразової грошової допомоги за шкоду життю та здоров'ю.

Одноразова грошова допомога за шкоду життю та здоров'ю не призначається особі, яка умисно позбавила життя чи вчинила замах на особу (осіб), яка (які) має (мають) право на призначення та отримання одноразової грошової допомоги, або притягалася до адміністративної чи кримінальної відповідальності за вчинення правопорушення щодо загиблої (померлої) особи за рішенням суду, яке набрало законної сили.

У призначенні одноразової грошової допомоги за шкоду життю та здоров'ю може бути відмовлено або її виплата припинена чи призупинена особі, щодо якої рішенням суду, яке набрало законної сили, встановлено факт ухиляння від виконання обов'язку щодо утримання загиблої (померлої) особи за її життя.

СТРАХОВІ ВИПЛАТИ У ЗВ'ЯЗКУ З ТИМЧАСОВОЮ ВТРАТОЮ ПРАЦЕЗДАТНОСТІ

Статтею 15 Закону України від 23.09.1999 № 1105-XIV "Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування" визначено, що допомога по тимчасовій непрацездатності надається застрахованій особі у формі страхових виплат, які повністю або частково компенсують втрату заробітної плати (доходу), у разі настання одного з таких страхових випадків:

1) тимчасова непрацездатність внаслідок захворювання або травми, не пов'язаної з нещасним випадком на виробництві, а також тимчасова непрацездатність на період реабілітації внаслідок захворювання або травми, не пов'язаної з нещасним випадком на виробництві;

2) догляд за хворою дитиною;

(Продовження на 7-й стор.)

(Продовження. Поч. на 6-й стор.)

3) догляд за хворим членом сім'ї;
4) догляд за дитиною віком до трьох років або дитиною з інвалідністю віком до 18 років у разі хвороби матері або іншої особи, яка доглядає за цією дитиною;
5) догляд за дитиною віком до 14 років або за дитиною з інвалідністю віком до 18 років на весь період надання реабілітаційної допомоги, за наявності медичного висновку про необхідність стороннього догляду за дитиною;
6) обмежувальні протиепідемічні заходи, встановлені місцевими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування;
7) перебування в самоізоляції, обсервації, тимчасових закладах охорони здоров'я (спеціалізованих шпиталях), закладах охорони здоров'я у зв'язку з проведенням заходів, спрямованих на запобігання виникненню та поширенню особливо небезпечних інфекційних хвороб, а також на локалізацію та ліквідацію їх епідемій та спалахів на період дії карантину, встановленого Кабінетом Міністрів України";
8) тимчасове переведення застрахованої особи відповідно до медичного висновку на легшу, нижчеоплачувану роботу;
9) надання реабілітаційної допомоги з протезування та ортезування у стаціонарних умовах у реабілітаційних закладах, реабілітаційних відділеннях, підрозділах закладів охорони здоров'я.
Підставою для призначення допомоги по тимчасовій непрацездатності є виданий у встановленому порядку листок непрацездатності.

З 01.05.2026 змінено порядок Розрахунку лікарняних і декретних

Із 1 травня 2026 року роботодавці та фізичні особи – підприємці (Далі – ФОП) мають враховувати нові правила розрахунку соціальних виплат. Постановою Кабінету Міністрів від 29.04.2026 №533 (далі – Постанова №533) внесено зміни до Порядку обчислення середньої заробітної плати (доходу, грошового забезпечення) для розрахунку виплат за загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 26.09.2001 №1266 (далі – Порядок №1266).

Кого стосуються зміни?

Коло суб'єктів, на яких поширюється дія Порядку №1266 розширено, доповнивши їх фізичними особами-підприємцями, особами, які провадять незалежну професійну діяльність (нотаріуси, адвокати тощо) та членами фермерського господарства.
Розрахунок виплат для вказаних осіб здійснюється за загальним механізмом, але необхідно враховувати особливості сплати ними ЄСВ «за себе».
Які ключові зміни для ФОП та осіб, які забезпечують себе роботою самостійно?
Періоди звільнення ФОП або самозайнятих осіб від сплати ЄСВ у разі наявності основного місця роботи та сплати мінімального внеску роботодавцем тепер визнаються поважною причиною і виключаються з розрахункового періоду, що дозволяє уникнути заниження середнього доходу для страхових виплат. Але йдеться виключно про період, протягом така особа була звільнена від сплати ЄСВ відповідно до ч.6 ст.4 Закону України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» від 08.07.2010 №2464-VI (далі – Закон 2464), тобто за ті місяці звітного періоду, за які роботодавець (у тому числі резидент Дія Сіті) уже сплатив за неї страховий внесок у сумі не меншій за мінімальний страховий внесок.
Зауважимо, що навіть якщо ФОП добровільно доплачував ЄСВ за такі періоди, це не вплине на порядок розрахунку. Такі місяці все одно виключатимуть із розрахункового періоду як періоди, охоплені поважною причиною. ФОП не повинен сплачувати ЄСВ за себе, якщо має основне місце роботи та роботодавець уже сплатив мінімальний страховий внесок.
Слід врахувати, що інші пільги для несплати ЄСВ не є поважною причиною. Тобто пільга для пенсіонерів або осіб з інвалідністю (ч.4 ст.4 Закону №2464), не визнається поважною причиною та не впливає на тривалість розрахункового періоду.
Приклад: **ФОП є особою з інвалідністю, користувався пільгою та не сплачував ЄСВ. Починаючи з липня 2025 року платив ЄСВ у мінімальному розмірі. Лікарняний у зв'язку із вагітністю та пологами відкрито у лютому 2026 року.**
Розрахунковий період: лютий 2025 року по січень 2026 року включно.

(Продовження на 8-й стор.)

(Продовження. Поч. на 7-й стор.)

Дохід, з якого сплачений ЄСВ у розрахунковому періоді:
8000 грн х 6 міс. + 8647 грн х 1 міс. = 56647 грн.
Середньоденна допомога дорівнює: 56647 грн : 365 к.дн (кількість днів в розрахунковому періоді – 365 календарних днів, пільга не є поважною причиною і не виключається із розрахункового періоду) = 155,20 грн.
Оскільки отримана середньоденна допомога менше ніж мінімальна допомога, лікарняний обчислюють за середньоденною величиною – 284,07 грн.
Таким чином, сума декретних складає: 284,07 грн х 126 днів = 35792,82 грн.

Як правильно розрахувати «порожній» місяць із розрахункового періоду?

Постанова №533 уточнила правила виключення «порожніх» місяців із розрахункового періоду. Місяць виключається, якщо застрахована особа усі робочі дні місяця не працювала з поважних причин (п.3 Порядку №1266). Раніше норма передбачала, що працівник не працював з поважних причин «з першого до останнього числа календарного місяця».

Приклад: У травні 2026 року працівник хворів із 1 по 29 травня, перебував у відпустці без збереження зарплати. На вихідні дні (30 та 31 травня) не поширювалися умови щодо поважних причин.

Формально у цій ситуації місяць не є невідпрацьованим «з 1 по 31 число».
Але, оскільки всі робочі дні травня припали на поважну причину, такий місяць повністю виключається з розрахункового періоду разом із усіма нарахованими в ньому виплатами (преміями за попередні періоди, матеріальною допомогою тощо).
Отже, нове уточнення дозволяє уникати штучного заниження середньоденної зарплати через «завислі» вихідні дні.
Водночас, якщо у місяці буде хоча б один робочий день, коли працівник працював або не мав поважної причини для відсутності, такий місяць залишається у розрахунковому періоді. У цьому випадку виключаються лише окремі дні, не відпрацьовані через хворобу чи інші поважні причини.
Тобто, уточнення правила щодо виключення місяців із розрахункового періоду закріпило практичний підхід: якщо працівник не відпрацював усі робочі дні місяця через поважні причини, такий місяць повністю виключається з розрахунку разом із усіма виплатами, нарахованими в ньому.

Документи, які необхідно подати для підтвердження доходу сумісника при розрахунку лікарняного

Позитивною для страхувальників стала зміна механізму підтвердження доходу сумісників. Згідно з оновленим п.30 Порядку №1266, для призначення лікарняних чи декретних за сумісництвом більше не обов'язково вимагати паперову довідку про зарплату застрахованої особи з основного місця роботи.
Лікарняні особам, які мають не лише основне місце роботи, а й працюють за сумісництвом або провадять само зайняту діяльність, нараховують окремо за кожним місцем роботи чи діяльності. Для призначення лікарняних сумісник повинен надати за неосновним місцем роботи відповідні підтверджуючі документи. Із 1 травня 2026 року п.30 Порядку №1266 уточнює, що до таких документів належать:

- ✔ **листок непрацездатності, а якщо його видано у паперовій формі – копія, засвідчена у встановленому законодавством порядку;**
- ✔ **документи, що підтверджують заробіток за основним місцем роботи у розрахунковому періоді (довідка про заробітну плату за формою, взначеною додатком до Порядку №1266 або дані про нараховану зарплату (дохід, грошове забезпечення), зазначені в індивідуальних відомостях Реєстру застрахованих осіб).**

Тобто тепер підставою для розрахунку можуть бути дані про нараховану заробітну плату з Реєстру застрахованих осіб (дані довідки ОК-7).

Видавець - Головне управління Пенсійного фонду України в Чернівецькій області
Наша адреса: площа Центральна, 3; м. Чернівці; 58002. Телефон: (0372) 51-69-20,
e-mail: info@cv.pfu.gov.ua